

Guds signatur i naturen

Af [Jesper Østergaard](#) 25. september 2010 • I kategorien [religion](#) •

Gud residerer almindeligvis i en verden langt væk fra den jordiske natur, og det er konstituerende for religioner, at der er en gud, buddhaer, et panteon af guder eller andre religiøse væsener, som er adskilt fra denne verden. Til tider lader disse væsener, som jeg for overskuelighedens skyld benævner guder, imidlertid høre fra sig gennem forskellige spor i naturen. Nogle af disse spor har form som skrift. Guderne signerer naturen.

Om

I det nordvestlige Himalaya, hvor Indien, Kina og Nepal mødes, ligger bjerget "[Om Parvat](#)". Bjerget er helligt for hinduer, der ofte besøger bjerget på vej til [Kailash](#) i Tibet. Sneen på Om Parvat danner et fint "[om](#)", hinduernes hellige mantra.

Om Parvat. Sneen former et stort, fint "Om". (Wikipedia)

I

Den hellige stavelse "Om"

[Maratika](#), nogle drypstenshuler i det østlige Nepal som hvert år besøges af hinduistiske og buddhistiske pilgrimme, siges mønstre på grottens vægge at være kvindelige religiøse hjælpere, [dakinier](#)s hemmelige skrift. I tidernes morgen gav Buddha Amitayus (en manifestation af [Amitābha](#)) belæringer om udødelighed, som dakinier skrev ned med lapis lazuli på guldpapir og derefter gemte i drypstenshulerne i Maratika. Disse nedskrevne belæringer har imidlertid også afsat sig som aftryk i væggen og kan dermed aflæses, om end det kræver stor indsigt at afkode den hemmelige skrift.

Allah

På en hjemmeside om [mirakler i islam](#), kan man se fotografier af navnet Allah, som det fremstår i blandt andet skyer, hænder, grøntsager, dyr, bjerge. Naturen fremstilles i disse fotografier som en scene for Allahs manifestation. Målet er, ifølge hjemmesiden, ikke at bevise islam, men at illustrere, hvordan "Allah" optræder på forskellig vis over hele verden.

"Allah" i skyerne

"Allah"

Skriften på væggen

Fra Det gamle Testamente har vi hentet udtrykket "skriften på væggen", hvor Kong Belshassar under et festligt lag med vin og lovsang af guder så "fingre af menneskehånd; den skrev i kalken på kongepaladsets væg, over for lysestagen" (Dan. 5,5). De profetiske ord, "[mené, méné, teqél, ufarsín](#)" (Dan. 5, 25) er aramæiske, og de blev udlagt af profeten Daniel som en forudsigelse af Belshassars og hans kongeriges fald. Samme nat blev Belshassar dræbt og kongeriget delt.

Seneste sprognyheder

4/5	Sprogforskerne fandt en skat i skoven politiken.dk
27/4	Lille indsats styrker små børns sprog www.dr.dk
26/4	Lad os komme det danske 'jantekomma' til livs politiken.dk
23/4	Ud med sproget - Berlingske Mener www.b.dk
20/4	Unikt runefund i centrum af Odense videnskab.dk

4/1	John Holm, Pioneer in Linguistics, Dies at 72 www.nytimes.com
10/8	Young women, give up the vocal fry and reclaim your strong female voice www.theguardian.com
20/5	Bill Funding Native Language Programs Passes mtpr.org
17/5	Sounds Of The Pilbara II: Songs In Language finishes recording - WAM - West Australian Music wam.org.au
13/5	Seven US Senators Introduce Bill to Promote Preservation of American Indian Languages - Native News Online nativenewsonline.net

FLERE NYHEDER >>>

Verdens sprog på Sprog museet.dk på et større kort

Mere i kategorien 'religion'

Biblijn på borriijnholmsk
Ikke så ny at det gør noget: Norges nye Bibeloversættelse
Et sprog til at tale om alt
Standardisering af kurdisk

Nye kommentarer

Arturo til Hebraisk: Et genoplivet sprog eller et nyt sprog?
Yunus til Two Turkish Loanwords in Swedish
Sonstige til Den Danske Ordbog på nettet
Mads Haupt til Er det forkert at splitte sammensatte ord?
Monica Scheuer til Jødiske efternavne
jane til Jødiske efternavne
InglêS til Sprogene i Mozambique
Birgit Eggert til Hvad er der blevet af Maren?
Grethe Movsing til Hvad er der blevet af Maren?
Henrik Klindt-Jensen til Ded borriijnholmska måled

Artikler om

Rembrandt Harmenszoon van Rijn (1606-1669): Skriften på væggen

Kejser Konstantins omvendelse

Den 28. oktober 312 stod [Konstantin I den Store](#) (272-337) over for Marcus Maxentius (278-312) i slaget ved den Milviske bro. Inden slaget så Konstantin, om end i en drøm, et kors af lys i himlen og hørte ordene "ved dette tegn skal du sejre". Herefter lod han kors male på sine soldaters skjolde og vandt slaget.

Peter Paul Rubens (1577-1640): Konstantins omvendelse

Symboliserende aber

Disse og andre eksempler illustrerer, hvordan mennesket lever i tæt kontakt med symboler. Man kan endda sige, at mennesket bliver menneske i kraft af symboler; det er vores (større) evne til at anvende symboler, der adskiller os fra andre menneskeaber, ikke vores biologi eller sociologi. Uden menneskets evne til at producere, anvende og forstå symboler ville, kort sagt, alt være anderledes: ingen eller minimal teknologi, små samfund, intet sprog ...

Skrift er en særlig prægnant for form symbol. Det så unikt menneskeligt, at skrift i naturen forstås som meningsfulde meddelelser til mennesker skrevet af intentionelle agenter. Overordnet set tilskriver mennesket religiøs betydning til naturen, og mennesker omgås naturen som en ressource, hvorfra religiøs betydning kan internaliseres. Men i denne betydningsudvekslende interaktion med naturen opstår der et tæt forhold mellem afsender og modtager.

I de udvalgte eksempler betyder det, at hvad der for et utrænnet øje kunne synes at være mønstre eller blot afmærkninger i naturen er meddelelser efterladt af en intentionel agent med evner og ønsker – stik modsat naturen, som måske nok har evner, men bestemt ikke intentioner og ønsker. Skrift i naturen er således opmærksomhedskrævende, netop fordi skrift er så u-naturligt.

Skrift har intentionel skribent

Forestil dig, at du ser en gyserfilm. I en mørk, fØrladt kælder står en gammel elektrisk skrivemaskine. Med ét begynder den at skrive, og kameraet stiller skarpt på det nyskrevne papir. Der står "Jahve". Gys og skræk, guden taler

aktuelle sprog Alfabeter Anmeldelser arabisk

Biblen bogstaver børn Danmark **Dansk** Dialekter

engelsk esperanto Formidling fransk identitet

konsonanter Medier modersmål Musik Navne norsk **Ord**

ordbøger ordforråd oversættelse Plansprog religion

romanske sprog russisk Sjøv skriftsprog sprogdød Sproggeografi

sprogkort **Sprogpolitik** sprogteknologi

svensk truede sprog tv tyrkisk tysk Udtale

Underholdning video vokaler

Arkiv	Resources
januar 2015	Ethnologue: Languages of the World
december 2014	Forvo – All the Words in the World. Pronounced.
november 2014	
maj 2014	LL-Map: Language and Location
marts 2014	Minority Rights Group
februar 2014	Omniglot. Writing Systems and Languages of the World
oktober 2013	UNESCO Atlas of the World's Languages in Danger
august 2013	
marts 2013	World Atlas of Linguistic Structures (WALS)
januar 2013	
december 2012	
november 2012	
oktober 2012	
september 2012	
juli 2012	Bogstavlyd
juni 2012	Dansk sprognavn
maj 2012	Den danske ordbog
april 2012	Dialekt.dk
marts 2012	dk.kultur.sprog
februar 2012	Korpus.dk
januar 2012	Nye ord i dansk på nettet (NOID)
december 2011	Ordbog over det danske sprog
november 2011	Ordnet. Dansk sprog i ordbøger og korpus
oktober 2011	Sproget.dk
september 2011	Svenska Akademien
august 2011	Ø (Schwa.dk)
juli 2011	
juni 2011	
maj 2011	
april 2011	
marts 2011	
februar 2011	
januar 2011	
december 2010	
november 2010	
oktober 2010	
september 2010	
juni 2010	
maj 2010	
april 2010	
marts 2010	
februar 2010	
januar 2010	
december 2009	
november 2009	
oktober 2009	
september 2009	
august 2009	

til os ... I et andet scenarie, står der "kbixf". Det er skrift, så det må have en mening, men det er uforståeligt. Vi ræsonnerer og kommer frem til mulige løsninger: Der er kommet vand i maskinen, så den har kortslettet og skriver af sig selv, med andre ord, vi afskriver intentionel agent. En anden løsning kunne være, at meddelelsen er kodet, idet de fem bogstaver følger umiddelbart efter de fem bogstaver, der udgør ordet "jahve". Et tredje scenarie kunne være, at der står "jahvae". Den er straks værre, for det ser intentionelt ud, men kan det passe at guden, som det jo nok sandsynligvis er, staver forkert? De tre scenarier, fra gysset over det absurde til komedien, skal illustrere, hvordan skrift, ligegyldigt hvor vellykket, gør, at vi som modtagere tilskriver intentionel agent til skriften. Nogen må have været den skabende, intentionelle kraft bag skriften. Samtidig tillægges denne intentionelle agent evner og ønsker; vedkommende kan skrive, måske endda i koder, og vedkommende ønsker at gøre opmærksom på sin egen eksistens.

juli 2009
juni 2009
maj 2009
april 2009
marts 2009

Hellere snydes og flygte end ikke snydes og blive ædt

Menneskets evne til at tilskrive agens bag skrift går langt tilbage og baseret i en evolutionært udviklet tendens hos mennesket til at overfortolke bevægelser i vores omgivelser. Pusler det i busken, er det bedre at tolke det som en tiger og flygte, mens det i virkeligheden er et vindpust, end tolke det som et vindpust, blive stående og derefter ædt af tigreren. Denne "better safe than sorry"-strategi har vist sig nyttig for mennesket, men har også medført, at vi tilskriver kausale sammenhænge og agenter, hvor der ikke nødvendigvis er sammenhænge eller intentionelle agenter. Ligeledes med skrift. Der tilskrives en intentionel agent, om end mennesket ikke har udviklet en evne til at bestemme denne agent. Derfor følger der en meddelelse med.

Skrift som betydningsfuld meddelelse

Skrifterne er sparsomme i deres meddelelser. Ofte er budskabet begrænset til at nævne et navn, som derfor vurderes som værende skriftens bagvedliggende intentionelle agent, eller blot identificerer den religiøse tradition, som skriften skal sættes ind i. Skriften i sig selv siger blot, at her er der betydning. Men skrift er påtrængende og kræver opmærksomhed. Som en puslen i busken kræver handling, afkræver skrift, at den tillægges mening og afsender, samt intentioner hos denne afsender.

Mennesket som modtager

Modtageren, det menneske, som læser skriften, bliver således ikke henledt til et bestemt budskab, for der siges ikke meget, men i stedet til skriftens afsender, som er skabt gennem menneskets tilbøjelighed til at indskrive intentionelle agenter til vores omgivelser og identificeret gennem skriften. Skrift i naturen forstås som en meddelelse, men det centrale budskab er, at skriften har en afsender. Derved knytter modtageren sig til afsenderen.

Mønster eller skrift?

Der er ingen tvivl om, at de viste eksempler ligner skrift, men hvorfor er det så betydningsfuldt? Der opstår mønstre i naturen hele tiden, og noget vil være som skrift. Tilsyneladende kan mennesker ikke lade noget *ligne* skrift, men må uvilkårligt lade det være skrift og derudfra tilskrive det ophav i en intentionel agent med mål og evner, som er relevante for modtageren. Andre mennesker kan ikke manipulere med naturen på en så meningsgivende måde, derfor er skriften i naturen gudernes signatur og meddelelse til mennesker, at de ikke lever helt tilbagetrukket.

Jesper Østergaard, Ph.d.-studerende, cand.mag.
[Afd. f. Religionsvidenskab](#), Aarhus Universitet

Læs også:

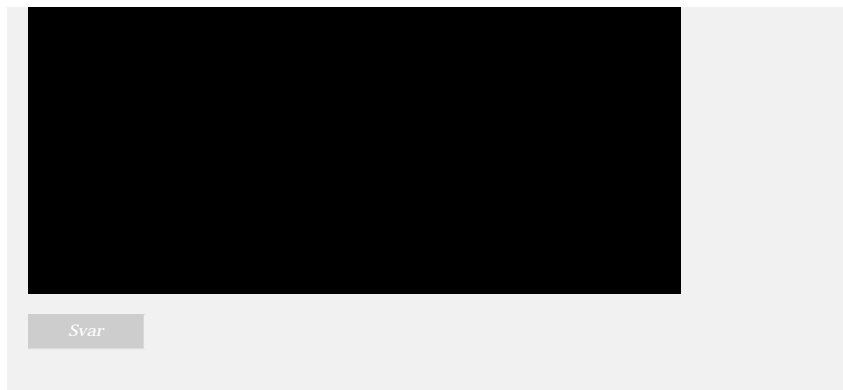
1. [Jødebogstaver](#) Skrifttypen Fette Fraktur fås som digital font, og Linotype reklamerer med at det i dag er den mest benyttede font blandt de krøllede bogstaver (broken letters). Det er nok først...
2. [Sans serif eller avec?](#) Da bogtrykket blev indført i Europa – af Gutenberg i 1450'erne, Jenson i 1470'erne og Aldus i 1490'erne – var princippet en efterligning af håndskriften: hos Gutenberg af Textura (den...
3. [Dalai Lama – og tibetansk](#) Dalai Lama besøger København i disse dage. Hans fulde navn/titel er Translitteration (bogstavoversættelse): Dalai Lama nr 14 besteg tronen som treårig i 1940 (Wikimedia) gong sa skjabs mgon rgjal ba'i...
4. [Tungetale](#) PINSEUNDERET. "Og de var ude af sig selv af forundring og sagde: "Se, er de, der taler, ikke allesammen gallære? Hvor kan vi så høre dem tale, hver på vort..."

Tagget med: Allah, buddhisme, Gud, hinduisme, islam, kristendom, Om, religion, skrift

1 kommentar

Ole Stig Andersen
30. marts 2011 • 17:56

Skriv en kommentar

Navn (kræves)

E-mail (kræves)

Hjemmeside

Send mig en e-mail når der kommer flere kommentarer.